

Ізмаїльський державний гуманітарний університет
Кафедра управління підприємницькою та туристичною діяльністю

ЗВІТНА ДОКУМЕНТАЦІЯ

з виробничої практики

Димченко Анастасії Артаківни

Студентки 4 курсу , 43 групи

Факультету управління, адміністрування та інформаційної діяльності

Спеціальності Підприємництво торгівлі та біржова діяльність

Напряму 076 Управління та адміністрування

Місце проходження практики

ПАТ «Банк Восток»

Термін практики

3 11.11.2019 по 22.12.2019

Оцінка

90 б (відм.)

Керівник практики

Метіль Т.К.

Ізмаїл – 2019

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. Загальна характеристика та організаційна структура ПАТ «Банк Восток».....	5
РОЗДІЛ 2. Основні фінансові показники діяльності ПАТ «Банк Восток».....	10
РОЗДІЛ 3. Основні фінансові операції підприємств ПАТ «Банк Восток»	18
3.1 Організація розрахункових операцій	18
3.2 Організація касових операцій підприємств ПАТ «Банк Восток».....	21
3.3 Організація кредитування підприємств ПАТ «Банк Восток».....	24
3.4 Надання депозитних послуг ПАТ «Банк Восток».....	30
РОЗДІЛ 4. Розрахунки платіжними картками для підприємств.....	33
4.1 Організація розрахунків платіжними картками.....	33
4.2 Надання інших банківських послуг підприємствам.....	36
ВИСНОВКИ.....	43
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	46

ВСТУП

В умовах становлення та розвитку банківської системи України досить актуальним є аналіз діяльності банківської установи з метою оцінювання її інвестиційної привабливості, надійності та фінансової стійкості.

Банки виступають основними інститутами кредитно-грошової системи. Саме вони організовують обіг значної частини кредитних грошей, що займає домінуюче положення в загальному обсязі грошової маси. Банки, проводячи грошові розрахунки і кредитуючи господарство, виступаючи посередниками у перерозподілі капіталів, істотно підвищують загальну ефективність виробництва, сприяють зростанню продуктивності суспільної праці, впливають на структурну, інвестиційну та соціальну політику держави в цілому.

Сучасний комерційний банк являє собою упорядковану сукупність ресурсів (трудових, матеріально-технічних, фінансових і інформаційно - технологічних), що забезпечують надання клієнтам якісних продуктів і послуг.

Об'єктом дослідження під час проходження виробничої практики є ПАТ «Банк Восток».

Метою даної роботи є закріplення теоретичних знань та отриманих практичних навичок.

В даній роботі проаналізовано загальну характеристику та організаційну структуру ПАТ «Банк Восток», основні фінансові показники діяльності банку, організацію розрахункових та касових операцій підприємств, організацію кредитування підприємств, надання депозитних послуг та інших банківських послуг підприємствам ПАТ «Банк Восток».

На сьогоднішній день «Банк Восток» є одним з банків, які найбільш динамічно розвиваються в Україні, і займає лідеруючі позиції банківського рейтингу країни.

В ході дослідження ринку банківських послуг в 2017 році, проведеного компанією GFK Ukraine, 23,3% опитаних жителів України назвали ПАТ «Банк Восток» найбільш привабливим для себе українським банком.

ПАТ «Банк Восток» також має найбільш високий рівень впізнанності серед населення і найвищий показник привабливості. ПАТ «Банк Восток» також є лідером серед українських комерційних банків за кількістю клієнтів: його послугами користується понад 23% населення України.

В 2015-му році Global Finance признає ПАТ «Банк Восток» кращим банком в Одеській області. Широке коло закордонних партнерів не лише демонструє його визнання як повноправного учасника світової банківської системи, але й, найголовніше, дозволяє найбільш широко задовольняти потреби клієнтів банку, пов'язані з їх міжнародною діяльністю.

РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТА ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА ПАТ «БАНК ВОСТОК»

ПАТ «Банк Восток» створений у вигляді відкритого акціонерного товариства з обмеженою відповідальністю та зареєстрований Національним банком України 10 грудня 2010 року за № 92 і знаходиться за адресою : пр.. Миру, 31, Ізмаїл, Україна. Основна діяльність ПАТ «Банк Восток» (спрямована на надання банківських послуг юридичним і фізичним особам на території України і здійснюється згідно ліцензії Національного банку України, нормативно-правових актів України та Статутом банку. З самого початку своєї діяльності він зарекомендував себе як надійний та стабільний банк [6].

На сьогоднішній день ПАТ «Банк Восток» є одним з банків, які найбільш динамічно розвиваються в України, і займає лідеруючі позиції банківського рейтингу країни. Станом на 31 грудня 2018 року розмір активів ПАТ «Банк Восток» становив 145,118 млрд. грн. Статутний фонд банку складає 13,565 млрд. грн., власний капітал – 16,75 млрд. грн. Чистий прибуток ПАТ «Банк Восток» станом на 31 грудня 2018 року складає 1,426 млрд. грн.

В ході дослідження ринку банківських послуг в 2018 році, проведеного компанією GFK Ukraine, 23,3% опитаних жителів України назвали ПАТ «Банк Восток» найбільш привабливим для себе українським банком. ПАТ «Банк Восток» також є лідером серед українських комерційних банків за кількістю клієнтів: його послугами користується понад 23% населення України. ПАТ «Банк Восток» має генеральну ліцензію Національного банку України на проведення банківських операцій та здійснює весь спектр банківських послуг, які є на вітчизняному ринку, з обслуговування корпоративних та приватних клієнтів відповідно до міжнародних стандартів. Довгостроковий інтерес клієнта – головний пріоритет у роботі банку. З клієнтами працює висококваліфікована команда спеціалістів та персональні менеджери, які несуть відповідальність за забезпечення якісного

обслуговування, оперативне та точне задоволення потреб клієнта. Запроваджуючи нові види банківських послуг та постійно вдосконалюючи комплекс банківського обслуговування. На сьогоднішній день банк обслуговує 334 тис. корпоративних клієнтів, 314 тис. – приватних підприємців і більше 12,5 млн. рахунків фізичних осіб.

Проводячи послідовну політику укріплення стабільності банку та вдосконалення якості обслуговування, ПАТ «Банк Восток» вважає одним з пріоритетних напрямів своєї роботи розвиток комплексу сучасних послуг для індивідуального клієнта. Зараз банк пропонує громадянам України понад 150 видів найсучасніших послуг, серед яких поточні, вкладні операції, карткові продукти, різноманітні програми споживчого кредитування, які здійснюються в партнерстві з провідними вітчизняними торговими, ріелтерськими компаніями та автовиробниками. Свої кошти довіряють ПАТ «Банк Восток» майже третина усіх вкладників України. Більше 35% клієнтів українських банків обирають ПАТ «Банк Восток» при відкритті поточного рахунку і понад 28% користуються послугами банка при здійсненні грошових переказів [1].

Національна мережа банківського обслуговування ПАТ «Банк Восток», яка включає в себе понад 3000 філій та відділень по всій Україні, дозволяє будь-якому клієнту отримати найвищий рівень обслуговування практично у будь-якому місці країни. Широке коло закордонних партнерів ПАТ «Банк Восток» не лише демонструє його визнання як повноправного учасника світової банківської системи, але й, найголовніше, дозволяє найбільш широко задовольняти потреби клієнтів банку, пов'язані з їх міжнародною діяльністю. ПАТ «Банк Восток» підтримує кореспондентські відносини з найбільшими іноземними банками, ефективно співпрацюючи з ними на різних сегментах фінансового ринку. ПАТ «Банк Восток» є уповноваженим банком з обслуговування кредитних ліній Світового банку реконструкції та розвитку (СБРР), Європейського банку реконструкції та розвитку (ЄБРР) і Українсько-Німецького Фонду, спрямованих на розвиток

малого та середнього бізнесу. ПАТ «Банк Восток» є визнаним лідером вітчизняного ринку платіжних карток. На сьогодні банком випущено понад 18,5 мільйона пластикових карток (40% від загальної кількості карток, емітованих українськими банками). У мережі обслуговування пластикових карток банку працює 6837 банкоматів, пластикові картки банку приймають до оплати понад 46,6 тисяч торговельно-сервісних точок по всій Україні. Наявність широкої мережі обслуговування карткових продуктів дозволяє ПАТ «Банк Восток» активно впроваджувати послуги з автоматизованої видачі корпоративним клієнтам заробітної плати з використанням пластикових карток.

Інноваційна політика ПАТ «Банк Восток» орієнтована на впровадження на українському ринку принципово нових, провідних банківських послуг, які надають клієнтам нові можливості управління своїми фінансами.

Надійність та якість банківських операцій, які проводяться, багато в чому залежать від досвіду та компетентності спеціалістів банку. Сьогодні персонал банку – це команда висококваліфікованих фахівців, здатних оперативно вирішувати найскладніші задачі та задовольнити швидко зростаючі потреби клієнтів у банківському обслуговуванні. На сьогодні у банку працюють понад 30 тисяч співробітників, із них 3000 – у головному офісі банку. Середній вік працівників банку становить 34 роки. Більшість працівників ПАТ «Банк Восток» (75%) мають вищу освіту, яка відповідає профілю займаної посади. У банку створені сприятливі умови для отримання вищої та післядипломної освіти, понад 50% співробітників щорічно підвищують свою кваліфікацію.

Банк в рамках діючого законодавства гарантує нерозголошення інформації по операціям, рахункам, вкладам своїх клієнтів та кореспондентів. Усі співробітники банку зобов'язані дотримуватися банківської таємниці.

Банк публікує квартальні баланси, а також звіти про прибуток (збиток) в газеті "Урядовий кур'єр", "Голос України" або в іншому офіціальному виданні напротязі місяця, наступного за звітним кварталом.

Банк публікує річну фінансову звітність, подтверджену аудитором, не пізніше 1 червня наступного за звітним роком в газеті "Урядовий кур'єр", "Голос України" або в іншому офіціальному виданні.

Звітний рік ПАТ «Банк Восток» починається 1 січня і закінчується 31 грудня.

Функціонування банку забезпечує гнучка організаційна структура управління (ОСУ), яка обумовлена тим, що ПАТ «Банк Восток» є міжрегіональним універсальним та системним банком із розгалуженою мережею філій та відділень по всій території України та за її межами. ОСУ ПАТ «Банк Восток» є однієї з найбільш прогресивних як серед банків України, так і банків Східної Європи. По суті вона є комбінованою, тому що містить ознаки широко розповсюджених у світовій практиці видів ОСУ:

1) горизонтальна (площинна), оскільки в ній виділено лише 3 рівні управління:

- вищий – Head-office (Головний офіс) має повну господарську і адміністративну самостійність. Управління Головним офісом та системою ПАТ «Банк Восток» в цілому здійснюється Правлінням банку;

- середній – Middle-office (Головні регіональні управління, Регіональні управління, Самостійні філії);

- нижчий - Front-office (відділення). Front-office представлений відділеннями групи Ф, А, Б, В, Г. Основна мета – обслуговування клієнтів.

2) лінійно-функціонально-штабна. В ОСУ сформовано штаби при Голові Правління, при Директорах ГРУ, РУ та філій;

3) дивізіональна і функціонально-орієнтована, виділено підтримуючі й бізнесові дивізіони (напрямки), які зорієнтовані на комплексне обслуговування певних груп клієнтів або виконання комплексу однорідних функцій;

Для підготовки, обговорення та прийняття стратегічних і важливих тактичних рішень безпосередньо під керівництвом Голови Правління функціонують колегіальні органи:

- Правління Банку;
- Стратегічний комітет;
- Кредитний комітет;
- Бюджетний комітет;
- Комітет з питань безпеки.

Основним документом для формування і актуалізації ОСУ банку є Положення про організаційну структуру системи ПАТ КБ “ПриватБанк”[5].

Отже, на сьогоднішній день ПАТ «Банк Восток» є одним з банків, які найбільш динамічно розвиваються в України, і займає лідеруючі позиції банківського рейтингу країни. Функціонування банку забезпечує гнучка організаційна структура управління.

РОЗДІЛ 2. ОСНОВНІ ФІНАНСОВІ ПОКАЗНИКИ ДІЯЛЬНОСТІ ПАТ “БАНК ВОСТОК”

Основним показником, що характеризує фінансову стійкість і надійність банку, є капітал. Розмір капіталу - це показник фінансового здоров'я банку.

Банківський капітал - це кошти і виражена в грошовій формі частина матеріальних, нематеріальних і фінансових активів, що знаходяться в розпорядженні банку і використовується ним для здійснення операцій з розміщення коштів і надання послуг з метою одержання прибутку.

Виходячи зі специфіки банківської діяльності виконувати роль фінансового посередника, що здійснює мобілізацію тимчасово вільних коштів на грошовому ринку з подальшим їх розміщенням серед юридичних і фізичних осіб з метою одержання прибутку, банківський капітал являє собою сукупність власного, залученого і запозиченого капіталу. Залучений капітал - це кошти юридичних і фізичних осіб у вигляді банківських вкладів. Власний капітал банку - це кошти і виражена в грошовій формі частина майна, що належить банку.

До власних ресурсів комерційних банків, або до банківського капіталу, належать фонди, які створюються банками для забезпечення фінансової сталості, комерційної і господарської діяльності, а також прибуток поточного і минулого років.

В табл. 2.1 проведено вертикальний та горизонтальний аналіз балансу ПАТ «Банк Восток» за 2016-2018 pp.

Таблиця 2.1

Вертикальний та горизонтальний аналіз балансу

ПАТ «Банк Восток»

Найменування статті	2016 р.		2017 р.		2018 р.		Відхилення	
	сума, тис. грн.	%	сума, тис. грн.	%	сума, тис. грн.	%	Абс.	Від.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
АКТИВИ								
1. Грошові кошти та їх еквіваленти	9251245	10,7	19725932	17,4	18737301	12,9	9486056	102,5
2. Торгові цінні папери	105429	0,1	84401	0,1	122841	0,1	17412	16,5
3. Кошти в інших банках	5185787	6,0	1317049	1,2	3616684	2,5	-1569103	-30,3
4. Цінні папери в портфелі банку на продаж	59457	0,1	83498	0,1	83638	0,1	24181	40,7
5. Кредити та заборгованість клієнтів	61615075	71,6	85385307	75,3	100792210	69,5	39177135	63,6
6. Цінні папери в портфелі банку до погашення	371683	0,4	708257	0,6	72227	0,05	-299456	-80,6
7. Інвестиції в асоційовані компанії	795688	0,9	1025367	0,9	981251	0,7	185563	23,3
8. Основні засоби та нематеріальні активи	1312364	1,5	1801944	1,6	2018056	1,4	705692	53,8
9. Дебіторська заборгованість	7237362	8,4	3146010	2,8	18516525	12,8	11279163	155,8
10. Інші активи	132041	0,2	159457	0,1	177740	0,1	45699	34,6
11. Усього активів	86066131	100,0	113437222	100,0	145118473	100,0	59052342	68,6
ПАСИВИ								
ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ	10270719	11,9	11879968	10,5	16746979	11,5	6476260	63,1
12. Статутний капітал	7810866	9,1	8860202	7,8	13654881	9,4	5844015	74,8
13. Резервні та інші фонди банку	1316872	1,5	1519787	1,3	1609788	1,1	292916	22,2
14. Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1142981	1,3	1499979	1,3	1572310	1,1	429329	37,6
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ	75795412	88,1	101557254	89,5	128371494	88,5	52576082	69,4
15. Кошти інших банків	11379815	13,2	14559473	12,8	10104288	7,0	-1275527	-11,2
16. Кошти клієнтів	49835285	57,9	75182793	66,3	91841753	63,3	42006468	84,3
17. Боргові цінні папери, емітовані банком	1290849	1,5	557922	0,5	561668	0,4	-729181	-56,5
18. Субординований борг	1299878	1,5	1235277	1,1	1225747	0,8	-74131	-5,7
19. Кредиторська заборгованість	11807479	13,7	9773785	8,6	24342468	16,8	12534989	106,2
20. Інші пасиви	182106	0,2	248004	0,2	295570	0,2	113464	62,3
21 Усього зобов'язань	86066131	100	113437222	100	145118473	100	59052342	68,6

Аналізуючи активи балансу бачимо, що загальна величина активів ПАТ «Банк Восток» у звітному періоді у порівнянні з базовим періодом значно збільшилася. У порівнянні з 2016 роком активи й валюта балансу збільшилися на 68,6 %, що в абсолютному вираженні склало 59052342 тис. грн [7].

Загальна вартість активів банку на кінець грудня 2018 року складала 145118473 тис. грн., що майже в 1,5 рази більше базового 2016 року.

Що ж стосується дебіторської заборгованості, то слід відмітити, що вона збільшується на 1127963 млн. грн., що свідчать про те, що велика частка тимчасово вилучених з обороту коштів не повертається назад в оборот банку, що є негативним явищем.

Питома вага власного капіталу у 2016-2018 рр. становила відповідно 11,9% і 11,5%, тобто частка зменшилася на 0,4%.

У структурі пасивів найбільшу питому вагу займають зобов'язання банку – 88,5%, що на 0,4% більше ніж у 2016 році. Це вказує на незначне збільшення фінансової стійкості банку і збільшення його ділової активності.

Виходячи з вищесказаного, динаміку зміни активу балансу загалом можна назвати позитивною, у першу чергу за рахунок збільшення валути балансу за розглянутий період за рахунок прибуткових активів.

В табл. 2.2 проведемо коефіцієнтний аналіз фінансової стійкості ПАТ «Банк Восток».

Таблиця 2.2

Коефіцієнтний аналіз фінансової стійкості ПАТ «Банк Восток»

Показник	2016 р.	2017 р.	2018 р.
1	2	3	4
Коефіцієнт надійності	0,10	0,10	0,10
Коефіцієнт фінансового важеля	9,65	9,73	9,87
Коефіцієнт залежності від засновників	0,59	0,50	0,42
Коефіцієнт мінімального статутного фонду	0,05	0,04	0,04
Коефіцієнт захищеності власного капіталу	0,50	0,52	0,54

Продовження таблиці 2.2

1	2	3	4
Коефіцієнт участі капіталу у формуванні ділових активів банку (достатність капіталу)	0,09	0,09	0,09
Коефіцієнт мобільності власного капіталу	0,50	0,48	0,46
Коефіцієнт захищеності продуктивних активів	0,05	0,04	0,04
Коефіцієнт розвитку клієнтської бази	0,26	0,20	0,14
Коефіцієнт мобільності депозитної бази	1,2	1,4	1,5

Результати коефіцієнтного аналізу фінансової стійкості ПАТ «Банк Восток» свідчать про те, що досліджуваний банк має оптимальне значення коефіцієнта надійності, що в свою чергу свідчить про те, що банк має оптимальний рівень залежності від залучених коштів. У динаміці даний показник не змінився, що говорить про стійкість банку до кон'юнктурних змін на ринку.

Коефіцієнт фінансового важеля дещо нижче за нормативний, але зростає в динаміці, наближаючись до норми: з 9,65 до 9,87.

Коефіцієнт залежності від засновників у 2016 році перевищував норму (складав 0,59), у 2018 році він знаходиться в межах норми (0,42), що вказує на те, що банк в своїй діяльності стає менш залежний від засновників.

Коефіцієнт мінімального статутного фонду тісно пов'язаний з попереднім показником і свідчить про потенційні можливості банку щодо обсягів ліцензійної діяльності з формування активів і пасивів. ПАТ «Банк Восток» має значення цього показника в межах нормативів.

Коефіцієнт захищеності власного капіталу у 2016 році складав 0,5, а у 2018 році – 0,54, що є позитивним і знаходиться в межах нормативного значення [7].

Банк володіє 0,5 частиною мобільного чистого власного капіталу в 2016 р., і 0,46 – в 2018 р., тобто мобільність власного капіталу знижується, що є негативною тенденцією.

Але, в цілому, фінансову стійкість банківської установи можна оцінити як задовільну, майже всі показники відповідають нормативному значенню, але у банку є проблеми з стабільністю ресурсної бази банку та зростанням іммобілізації власного капіталу.

Розрахунки ділової активності ПАТ «Банк Восток» проведено в табл. 2.3.

Таблиця 2.3

Коефіцієнтний аналіз ділової активності ПАТ «Банк Восток»

Показник	2016 р.	2017 р.	2018 р.
Коефіцієнт активності залучення і запозичення коштів	0,87	0,87	0,88
Коефіцієнт активності залучення депозитів	0,73	0,67	0,63
Коефіцієнт активності залучення строкових депозитів	0,29	0,31	0,29
Коефіцієнт активності залучення коштів до запитання	0,44	0,37	0,33
Коефіцієнт активності використання ресурсів	0,97	0,95	0,93
Коефіцієнт активності використання депозитної бази	1,15	1,20	1,30
Коефіцієнт активності вкладення ресурсів у кредитний портфель	0,96	0,95	0,93
Коефіцієнт активності вкладення строкових депозитів у кредитний портфель	2,86	2,70	2,78
Коефіцієнт продуктивного використання ділових активів	0,85	0,84	0,83
Коефіцієнт інвестицій у кредитний портфель	0,85	0,84	0,82
Коефіцієнт інвестицій у цінні папери та спільну господарську діяльність	0,005	0,005	0,003

За допомогою відповідних коефіцієнтів був проведений аналіз ефективності використання ресурсів і встановлено, що банк ефективно використовує сукупні зобов'язання та депозитну базу, про що свідчить

коєфіцієнт використання ресурсів, який дорівнював 0,97 на початок періоду, і 0,93 на кінець періоду, але слід звернути увагу на зниження ефективності.

Коефіцієнт активності використання депозитної бази знаходиться в нормі 1,15 у 2016 р., у 2018 р. значно поліпшився – 1,3.

Коефіцієнт активності вкладення ресурсів у кредитний портфель знаходиться в межах норми, але спостерігається його зниження: з 0,96 до 0,93, що є причиною більш інтенсивного залучення і запозичення коштів.

Що ж стосується коефіцієнта активності залучення депозитів, то він в межах нормативів, але негативним є його зменшення в динаміці.

Отже, виходячи з того, що значна частина знаходиться в межах нормативів, а деякі перевищують її, то банк має високу ділову активність, та його політика наближається до агресивної, про що свідчить перевищення коефіцієнтів лівої межі оптимальних значень, що може загрожувати фінансовій стійкості банку.

За відсутності необхідної інформації для визначення всіх нормативних показників, оцінку ліквідності банку на предмет його здатності перетворювати активи в готівкові кошти для погашення своїх зобов'язань (негайно або в найближчий період) проводимо за наступним блоком показників в табл. 2.4

Таблиця 2.4

Коефіцієнтний аналіз ліквідності ПАТ «Банк Восток»

Показник	2016 р.	2017 р.	2018 р.
Коефіцієнт миттєвої ліквідності	0,22	0,30	0,36
Коефіцієнт високоліквідних активів	0,10	0,10	0,12
Коефіцієнт мобільності високоліквідних активів	0,61	0,54	0,47
Коефіцієнт ліквідності робочих активів	0,10	0,14	0,13
Коефіцієнт загальної ліквідності зобов'язань банку	1,05	1,05	1,06
Коефіцієнт ресурсної ліквідності зобов'язань	0,97	0,91	0,93
Коефіцієнт генеральної ліквідності зобов'язань	0,16	0,18	0,19
Коефіцієнт ліквідного співвідношення	1,14	1,28	1,30

За результатами Табл. 2.4. коефіцієнт миттєвої ліквідності набагато більше норми, це свідчить про високий рівень ліквідності, а отже й платоспроможності банку та про дотримання банком нормативних вимог НБУ.

При розрахунку частки високоліквідних активів спостерігається незначне підвищення з 0,1 у 2016 році до 0,12 у 2018 році, тобто, позитивна динаміка в перспективі дає змогу сподіватися на дотримання нормативних вимог. Причиною цьому є значне збільшення коштів, що знаходились на рахунках в інших банках [9].

Коефіцієнт ліквідності робочих активів характеризує вірогідність використання наявних коштів для кредитно-інвестиційної діяльності банку. Значення даного коефіцієнта є низькими 0,10 у 2016 р. та 0,13 у 2018 р., тобто існує мала вірогідність використання коштів для кредитно-інвестиційної діяльності банку.

Коефіцієнт загальної ліквідності зобов'язань банку має оптимальне значення, що вказує на максимальну можливість банку в погашенні зобов'язань наявним майном.

Коефіцієнт генеральної ліквідності зобов'язань свідчить про те, що банк має малу здатність погасити зобов'язання наявними коштами та шляхом продажу нерухомості і обладнання, що становить 0,16 на початок періоду і 0,19 на кінець періоду, проте, з іншого боку, розміщення коштів в високоліквідні активи та основні засоби є неприбутковим, тому такі показники вказують на достатньо ефективне розміщення ресурсів, високу ризикованість і спроможність банку максимізувати прибуток.

Більшість показників перевищують нормативні значення, це свідчить про високий рівень ліквідності, а отже і платоспроможності банку. Такі коефіцієнти як коефіцієнт миттєвої ліквідності, коефіцієнт загальної ліквідності зобов'язань банку є в межах нормативного значення. Така ситуація ймовірно свідчить про високу ділову активність банку й бажання підвищувати рівень прибутковості.

Проведемо коефіцієнтний аналіз прибутковості та рентабельності ПАТ «Банк Восток» в табл. 2.5.

Таблиця 2.5
Коефіцієнтний аналіз прибутковості та рентабельності
ПАТ «Банк Восток»

Показник	2016 р.	2017 р.	2018 р.
Загальний рівень рентабельності	0,09	0,14	0,16
Рентабельність діяльності за витратами	0,21	0,20	0,24
Рентабельність капіталу	0,12	0,09	0,07
Рентабельність активів	0,01	0,01	0,01
Чиста непроцентна маржа («тягар» банку)	-0,08	-0,08	-0,09
Окупність витрат доходами	1,14	1,11	1,07
Мультиплікативний ефект капіталу	0,10	0,05	0,03

Найбільш узагальнюючими показниками, що свідчать про ефективність діяльності банку, є загальний рівень рентабельності (рентабельність за доходами), який становив у 2016 р. 9%, а у 2018 р. значно зрос - 16% та рентабельність діяльності за витратами, що відповідно становив 21% та 24%, значення цього показника вище нормативного. Рентабельність діяльності банку за витратами є головним показником, узагальнює його діяльність, бо тільки рівень витрат і доходів формують як рівень балансового, так і чистого прибутку [9].

Отримані значення вище названих показників говорять про те, що дана структура активів і пасивів, можуть забезпечувати отримання необхідного рівня прибутку. Особливо, у 2018 р., де показники мають тенденцію до збільшення, що підтверджується збільшенням прибутку у порівнянні з 2016 роком.

РОЗДІЛ 3. ОСНОВНІ ФІНАНСОВІ ОПЕРАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВ ПАТ «БАНК ВОСТОК»

3.1 Організація розрахункових операцій ПАТ «Банк Восток»

Розрахункові операції банків відносяться до основних видів банківських операцій. Вони спрямовані на забезпечення взаємних розрахунків між учасниками господарських відносин (оплата продукції, робіт, послуг), а також інших розрахунків у фінансовій сфері (наприклад платежів до бюджету тощо).

За загальним правилом на території України всі юридичні особи усіх форм власності, а також фізичні особи - громадяни України, іноземні громадяни, особи без громадянства, які є суб'єктами господарювання, здійснюють між собою розрахунки у безготівковій та готівковій формах через установи банків відповідно до правил здійснення розрахункових та касових операцій, встановлених нормативно-правовими актами Національного банку України [2].

Уповноважений працівник банку здійснює ідентифікацію фізичної особи, яка відкриває поточний або депозитний рахунок, і робить копії сторінок паспорта або документа, що його заміняє, які містять: прізвище, ім'я, по батькові (за наявності), дату народження, серію і номер паспорта або документа, що його заміняє, дату видачі та найменування органа, який видав документ, інформацію про місце проживання або тимчасове перебування, про громадянство (якщо особа, яка відкриває рахунок, є нерезидентом), а також копію документа, виданого органом державної податкової служби, що засвідчує присвоєння фізичній особі-резиденту ідентифікаційного номера платника податків. Копії документів, зазначених у цьому пункті, посвідчуються підписами уповноваженого працівника банку і фізичної особи, яка відкриває рахунок, як такі, що відповідають оригіналу, і зберігаються у справі з юридичного оформлення рахунку.

Клієнти можуть відкривати лише один поточний рахунок для формування статутного фонду (статутного або складеного капіталу, пайового або неподільного фонду) суб'єкта господарювання-юридичної особи (у національній та/або іноземній валюті) та один поточний рахунок (у національній та/або іноземній валюті) по кожній угоді спільної (загальної) діяльності без створення юридичної особи.

З документів, які надає клієнт під час відкриття рахунків, формується справа з юридичного оформлення рахунку.

Здійснення розрахункових операцій в ПАТ «Банк Восток» можливе із застосуванням таких видів платіжних інструментів:

- меморіальний ордер;
- платіжне доручення;
- платіжні вимоги-доручення;
- акредитиви;
- платіжні вимоги;
- розрахунковий чек;

Меморіальний ордер - розрахунковий документ, який складається за ініціативою банку для оформлення операцій зі списання коштів з рахунка платника внутрішньобанківських операцій відповідно до нормативно-правових актів НБУ.

Платіжне доручення - це письмове розпорядження клієнта банку, який його обслуговує, на перерахування відповідної суми грошових коштів зі свого рахунка. Шодо приємства можуть надавати банкам платіжні доручення на перерахування коштів з поточних рахунків протягом 10 календарних днів після дня їх заповнення.

Платіжна вимога-доручення - це комбінований розрахунковий документ, який складається з двох частин: верхньої і нижньої. Верхня частина вимоги-доручення оформлюється одержувачем коштів відповідно до вимог щодо заповнення реквізитів розрахункових документів і передається безпосередньо платнику не менш ніж у двох примірниках. У разі згоди

оплатити вимогу-доручення платник заповнює її нижню частину відповідно до вимог чинного законодавства (від руки або із застосуванням технічних засобів - незалежно від того, як заповнена верхня частина цього розрахункового документа) і подає до банку, який його обслуговує.

Платіжні вимоги-доручення приймаються банком протягом двадцяти календарних днів з дня виписки. День заповнення платіжної вимоги-доручення не враховується.

Акредитив - це договір, який містить зобов'язання банку-емітента, за яким цей банк за дорученням клієнта (заявника акредитива) або від свого імені проти документів, які відповідають умовам акредитива, зобов'язаний здійснити платіж на користь бенефіціара або доручає іншому (виконуючому) банку здійснити цей платіж.

Акредитив - це форма розрахунків, при якій банк-емітент за дорученням свого клієнта (заявника акредитива) зобов'язаний:

- виконати платіж третьої особі (бенефіціару) за поставлені товари, виконані роботи та надані послуги;
- надати повноваження іншому (виконуючому) банку здійснити цей платіж.

Умови та порядок проведення акредитивної форми розрахунків передбачаються у договорі між бенефіціаром і заявником акредитива.

Платіжна вимога - це документ, що містить письмове розпорядження стягувача коштів обслуговуючій його банківській установі на списання грошей з рахунка відповідальної юридичної або фізичної особи. Банк стягувача відсилає одержану платіжну вимогу (2 примірники) спецзв'язком на адресу банку платника для здійснення безакцептного списання коштів з рахунка платника на користь стягувача. Платіжні вимоги приймаються банками протягом 10 календарних днів з дня виписки.

У грошових чеках, заявах на видачу готівки, на підставі яких клієнтам видається готівка незалежно від суми, за винятком реалізації ювілейних, пам'ятних і інвестиційних монет, повинні зазначатися дані паспорта особи-

одержувача або документа, що його заміняє, назва документа, серія, номер і дата його видачі, назва установи, що видала документ.

Грошові чеки дійсні протягом 10 календарних днів від дня їхньої виписки, не враховуючи день виписки. Дата на чеку зазначається таким чином: дата і рік цифрами, місяць словом. Грошовий чек повинен містити відбиток печатки і підписи (підпис) уповноважених осіб (особи) клієнта відповідно до картки зразків підписів. Використання факсиміле не допускається.

Чекові книжки (розрахункові чеки) виготовляються на спеціальному папері та брошуруються по 10, 20 та 25 аркушів.

При здійсненні розрахунків клієнти також можуть застосовувати систему “Клієнт-банк”, яка забезпечує передачу повідомлень між клієнтом та банком, передавання розрахункових документів [5].

Отже, розрахункові операції банків відносяться до основних видів банківських операцій. Здійснення розрахункових операцій в ПАТ «Банк Восток» можливе із застосуванням таких видів платіжних інструментів: меморіальний ордер, платіжне доручення, платіжні вимоги-доручення, акредитиви, платіжні вимоги, розрахунковий чек.

3.2 Організація касових операцій підприємств ПАТ «Банк Восток»

Важливим напрямом діяльності банків є касові операції. Вони полягають у прийманні готівки від клієнтів, зарахуванні її на рахунки, збереженні прийнятих коштів та видачі готівки на вимогу клієнтів.

Касові операції виконуються відповідно до інструкції з організації емісійно-касової роботи в установах банків України, затвердженої постановою Правління Національного банку України від 07.07.94 № 129.

Операційна каса – структурний підрозділ банків, який проводить операції з касового обслуговування клієнтів. Операційна каса може включати окремі види кас, а саме: прибуткову, видаткову, вечірню, касу перерахунку.

Крім цього, обов'язково створюється сховище для зберігання грошей. Як правило, основний обсяг готівки в системі комерційних банків проходить через прибутково-видаткові каси [1].

Відповідно до чинного порядку ведення касових операцій в Україні усі підприємства незалежно від форм власності зобов'язані зберігати свої кошти в установах банків. Банки укладають з підприємствами договори на касове (розрахунково-касове) обслуговування.

Касове обслуговування банком підприємств включає два основних види операцій:

- переведення в готівку платіжних коштів – списання коштів з розрахункового рахунка підприємства і видача йому відповідної суми готівкою;
- переведення готівки у безготівкові платіжні кошти – зарахування на розрахунковий рахунок коштів, отриманих від підприємства готівкою.

Установа банку забезпечує прийом готівки від підприємства і вчасне зарахування її на його рахунок. Банк організовує збір інкасаторами (якщо установі банку дозволена служба інкасації) грошової виручки підприємства в дні і години, що узгоджені з ним.

Касове обслуговування банком підприємства є платним. Оплату послуг за касове обслуговування банк стягує, як правило, самостійно меморіальним ордером.

Підприємство щоквартально до початку кварталу, що прогнозується, надає банку заявку на касове обслуговування.

Для забезпечення поточних потреб у готікових коштах підприємства можуть тримати певну суму готівкох грошей у власній касі в межах встановленого ліміту залишку готівки в касі.

Ліміт каси встановлюється індивідуально для кожного підприємства установою банку за місцем відкриття поточного рахунка щорічно протягом першого кварталу кожного року. Розмір ліміту визначається банком на підставі заяви-розрахунку, поданої клієнтом, з урахуванням:

- 1) режиму роботи підприємства;
- 2) його віддаленості від банку;
- 3) розміру касових оборотів;
- 4) порядку здавання виручки в банк тощо.

Установи банків ведуть облік підприємств і організацій, що мають постійну грошову виручку, в журналі за спеціальною формою.

Грошова виручка - готівкові грошові кошти, що отримуються Клієнтом за рахунок реалізації товарів, робіт або послуг, власних матеріальних цінностей. Внесення грошової виручки здійснюється через каси відділень Банку та пристрій самообслуговування. Грошова виручка повинна вноситися довіrenoю особою клієнта або директором, або бухгалтером клієнта, які вказані в картці із зразками підписів.

Довірена особа клієнта може здійснити операцію внесення грошової виручки у будь-якому відділенні банку, незалежно від основного відділення обслуговування клієнта.

Банк стягує комісію за внесення грошової виручки відповідно до тарифів банку на день здійснення операції, якщо виконується хоч би одна умова:

- кошти вносяться на рахунок клієнта в іншому банку;
- кошти вносяться в діапазон часу з 12 : 00 і до 16 : 00;
- кошти вносяться не довіrenoю особою/директором/бухгалтером;
- кошти вносяться довіrenoю особою, але кількість довірених осіб в дорученні вказана більше трьох [5].

Приймання банком грошей від підприємства проводиться за об'явами на внесення готівки з видачею квитанції. При здачі грошей у банк у об'явах на внесення готівки вказується джерело чи вид її надходження.

Видача готівки з установ банків здійснюється виключно за грошовими чеками встановленої форми. Гроші видаються особі, яка вказана в грошовому чеку, під її підпис на звороті чека. Крім інших реквізитів, у грошовому чеку клієнт зазначає, з якою метою він одержує готівку. Установи банків видають

готівку лише на такі потреби, за якими за Порядком ведення касових операцій розрахунки здійснюються готівкою.

Чек дійсний протягом 10 днів, не рахуючи дня його видачі. Ніякі виправлення у тексті чека неприпустимі, бо вони роблять чек недійсним. Одночасно із заповненням чека, заповнюються усі реквізити корінця чека.

Отже, касові операції є важливим напрямом діяльності банків. Відповідно до чинного порядку ведення касових операцій в Україні усі підприємства незалежно від форм власності зобов'язані зберігати свої кошти в установах банків. Банки укладають з підприємствами договори на касове (розрахунково-касове) обслуговування. Установа банку забезпечує прийом готівки від підприємства і вчасне зарахування її на його рахунок.

3.3 Організація кредитування підприємств ПАТ «Банк Восток»

На сьогодні кредитні операції відіграють важливу роль у стимулюванні відтворювальних процесів в економіці та становлять головний вид активних операцій комерційних банків, які організують рух капіталу та акумулюють і перерозподіляють капітал в ті сфери, де виникає його дефіцит.

Кредити надаються суб'єктам кредитування всіх форм власності на комерційній, договірній основі, за умови дотримання принципів забезпеченості, повернення, терміновості, платності, цільовій спрямованості [4].

Банк видає кредити і надає гарантії (поручительства, інші боргові інструменти) юридичним особам за умов:

- платоспроможності позичальника;
- дотримання ліміту кредитування, тобто запитуваний кредит або гарантія разом з діючими платіжними зобов'язаннями позичальника не перевищують ліміту кредитування, який встановлюється банком;
- прийнятне забезпечення зобов'язань по поверненню кредиту і відсотків, пропоноване позичальником;

- надання відповідних документів і інформації, необхідних для оцінки кредитоспроможності позичальника.

Термін ухвалення рішення при короткостроковому кредитуванні складає до 10 діб за умови надання від клієнта повного пакету документів, при довгостроковому - до 20 діб.

Нове підприємство може отримати кредит за умови надання ліквідного забезпечення, а також поручительства іншого підприємства, яке має позитивну ділову репутацію та стійкий фінансовий стан.

Підприємство може отримати кредит для реалізації нової програми, непов'язаної з основним видом діяльності за умови, що поточна діяльність підприємства дозволяє обслуговувати кредит незалежно від успіху впровадження нового проєкту, або якщо керівництво підприємства частково має досвід роботи в даному напрямку. Наприклад, якщо підприємство планує перейти від реалізації якоїсь продукції до її виробництва.

Вартість заставного забезпечення рекомендується в сумі більшій суми наданого кредиту в 2 рази і залежить від ступеня ліквідності пропонованого забезпечення і дисконту, який використовуватиметься. При цьому, в структурі забезпечення необхідною є присутність так званої твердої застави (нерухомість, автотранспорт, обладнання, інше майно та основні засоби підприємства, товари в запасі) з коефіцієнтом покриття суми кредиту в розмірі 1,1, інше покриття заставою допускається у вигляді товару в обороті, іншими оборотними активами або майновими правами на отримання товару або грошового виторгу за контрактами. Виключенням є кредити надані за програмою мікрокредитування, за якими коефіцієнт покриття допускається рівним 1,1 від суми кредиту (із врахуванням дисконту по виду забезпечення).

В якості пріоритетного забезпечення кредиту Банк розглядає наступні види забезпечення:

- майнові права на грошові кошти, розміщені на депозитних рахунках в ПАТ «Банк Восток»;
- векселя, авальовані;

- офісні приміщення в центральних районах міста;
- торговельні приміщення, кафе, ресторани в центральних районах міста;
- товарина складі (застава, або тверда застава);
- транспортні засобу (застава);
- іпотека майнового комплексу підприємства.

Може розглядатися застава наступного майна (із застосуванням дисконту на рівні 30-50% від оцінної / ринкової вартості):

- імпортна сільськогосподарська техніка з терміном експлуатації не більше 5 років, вітчизняна сільгосптехніка з терміном експлуатації не більше 3 років;

- інше сільськогосподарське устаткування, ВРХ, свині на відгодівлі, майбутній врожай; транспортні засоби (в виробничій експлуатації);
- виробниче обладнання, окреме від цілісного майнового комплексу;
- АЗС;
- елеватори;
- товари в обороті та переробці.

В якості предмету застави не можуть виступати:

- право користування землею або земельні ділянки сільськоосподарського призначення;
- авіатранспорт;
- річкові та морські судна;
- окремі частини підприємства, які не забезпечують замкнутий технологічний цикл;
- цінні папери (забезпечення у вигляді цінних паперів, може бути розглянуте тільки у випадку забезпечення кредитів стратегічних клієнтів банку).

ПАТ «Банк Восток» пропонує такі види кредитування підприємств:

1. Кредити на збільшення обігових коштів:

- кредитний ліміт на рахунок;
- овердрафт;

- відновлювана кредитна лінія;
- факторинг;
- кредит під заставу депозиту;

2. Кредити на придбання основних засобів:

- придбання автотранспорту;
- придбання виробничої нерухомості;
- лізинг;
- фінансування міжнародних контрактів;

Кредитний ліміт на рахунок. Беззаставний короткотерміновий кредит на порівняно невелику суму. Призначений для відновлення нестачі обігових коштів малого бізнесу для безперервного проходження платежів.

За рахунок кредитних коштів на розрахунковому рахунку можна:

- оплатити платежі за контрактами, представницькі витрати;
- оплатити податки, збори, інші обов'язкові платежі;
- виплатити зарплату, витрати на відрядження та багато іншого.

Овердрафт. Кредит на короткий термін для поповнення обігових коштів і покриття короткострокових (до 30 днів) касових розривів в межах затвердженого ліміту. На відміну від кредитного ліміту на рахунок, призначений для середнього і крупного бізнесу. Тому величина овердрафтного ліміту може бути значно більше, в т.ч. за рахунок надання застави.

В якості предмету забезпечення можуть виступати:

- нерухомість і обладнання (в тому числі іпотека цілісного майнового комплексу);
- товар в обороті;
- майнові права, що витікають із контрактів: на отримання грошової виручки або на отримання товару.

Відновлювана кредитна лінія із погашенням кожні 60-90 днів. Пропонує можливість поетапного використання кредитних коштів в межах встановленого ліміту. При погашенні кредиту або його частини відбувається

відновлення вільного ліміту у відповідному обсязі. І ці кошти стають доступними для повторного використання.

Факторинг. Факторинг забезпечує підприємство реальними грошовими коштами, сприяє прискоренню обігу капіталу, підвищенню долі виробничого капіталу і збільшенню доходності.

Кредит під заставу депозиту. Цей вид кредитування дозволяє оперативно отримати кошти для фінансування поточної діяльності підприємства під заставу грошових коштів на депозитному рахунку в ПАТ «Банк Восток». При цьому власник депозиту отримує гарантований дохід у вигляді процентів за вкладом. В якості застави можуть використовуватися вклади як фізичних, так і юридичних осіб [10].

Кредити на придбання основних засобів.

Придбання автотранспорту – нова форма придбання автомобілів в розстрочку від ПАТ «Банк Восток». Це найвдаліший варіант кредитування, якщо є бажання оптимізувати оподаткування і не брати на баланс автотранспорт. Банк передає клієнтам в лізинг вже зареєстровані нові автомобілі, чим значно скорочує клієнту час і витрати на оформлення машини.

Кредит оформлюється за 1 день. При цьому всі турботи, пов'язані з оформленням документів у ДАІ, ПАТ «Банк Восток» бере на себе.

Придбання виробничої нерухомості – невідновлювана кредитна лінія на термін до 3 років, заставою за якою є нерухомість, що купується, або інша нерухомість.

Лізинг передбачає 100-процентне фінансування і не потребує швидкого повернення всієї суми. При цьому питання придбання і фінансування активів вирішуються одночасно.

Фінансування міжнародних контрактів на придбання обладнання – довгострокове кредитування ресурсами іноземних банків з можливістю використання гарантій закордонних експортно-кредитних агенств.

Банк-кредитор у процесі оцінки діяльності підприємства-позичальника ставить такі вимоги:

- підприємство має бути кредитоспроможним;
- підприємство повинно забезпечувати зростання обсягів виробництва та реалізації продукції (робіт, послуг);
- співвідношення суми зобов'язань, включаючи суму кредиту, що планується отримати, до суми власного капіталу має становити не більше 70:30;
- інвестиційний проект підприємства-позичальника має бути фінансове скupним та не передбачати виробництва з високим екологічним ризиком;
- кредит має бути забезпечений.

Джерелами погашення кредиту, отриманого підприємством, можуть бути:

- виручка від реалізації продукції, що її отримає підприємство в процесі реалізації проекту кредитування;
- виручка від реалізації продукції власного виробництва, не пов'язаного з проектом кредитування;
- інші надходження від господарської діяльності.

Умови погашення кредиту обумовлюються під час підписання договору підприємства з банком, виходячи з:

- цільового спрямування кредиту;
- обсягів та терміну позики;
- порядку та строків надходження коштів на рахунок підприємства;
- сезонності та циклічності виробництва;
- рівня платоспроможності та надійності матеріального забезпечення підприємства тощо.

Дострокове стягнення суми основного боргу та нарахованих відсотків може статися, якщо підприємство використовує кредит не за цільовим призначенням, подає до банку недостовірну звітність, має суттєві недоліки у веденні бухгалтерського обліку. За несвоєчасне погашення боргу банк може

стягнути з підприємства штраф. За відмови підприємства від сплати боргів банк стягує їх у претензійно-позовному порядку. У разі систематичного невиконання кредитних зобов'язань банк може порушити стосовно підприємства справу про банкрутство [5].

Отже, на сьогодні кредитні операції відіграють важливу роль у стимулюванні відтворювальних процесів в економіці та становлять головний вид активних операцій комерційних банків, які організують рух капіталу та акумулюють і перерозподіляють капітал в ті сфери, де виникає його дефіцит.

3.4 Надання депозитних послуг ПАТ «Банк Восток»

Найбільш суттєвим і важливим джерелом формування та збільшення ресурсної бази комерційних банків виступають депозитні операції.

Депозитними є пасивні операції банків із залученням грошових коштів юридичних і фізичних осіб у національній та іноземній валютах у формі вкладів (депозитів) шляхом їх зарахування на відповідні рахунки на певних умовах.

Класифікація вкладів (депозитів) здійснюється за різними ознаками, основними серед яких є:

- вид та статус вкладника;
- термін вкладу.

За першою ознакою виділяються вклади юридичних та фізичних осіб, резидентів і нерезидентів.

За терміном користування вклади поділяються на дві великі групи - депозити до запитання та строкові.

Кошти клієнтів у вкладах до запитання зберігаються на поточних рахунках, які відкриваються банком кожному клієнту. Особливістю функціонування вкладів до запитання є те, що гроші, які зберігаються, можуть бути в будь-який момент зняті готівкою з відповідного рахунка або перераховані за вимогою клієнта на інші рахунки в банках.

Найбільш стабільними з точки зору прогнозування рівня залишків та визначення термінів повернення коштів є строкові вклади (депозити). Строкові вклади (депозити) - це грошові ресурси, які розміщаються їх власниками у банку для зберігання та зараховуються на відповідні депозитні рахунки на визначений термін з виплатою обумовлених процентів.

В останній час все більшої актуальності набуває розвиток системи страхування депозитів у комерційних банках, необхідність якої визнана більшістю країн світу.

На сучасному етапі розвитку банківської системи України застосовується система виражених гарантій страхування депозитів. Положення "Про фонд гарантування вкладів фізичних осіб" встановлює засади функціонування Фонду гарантування вкладів, порядок відшкодування вкладів вкладникам банків-учасників Фонду, а також регулює відносини між Фондом, Кабінетом Міністрів України та Національним банком України [3].

Вклади, обсяг яких становить менше 1 грн, не підлягають відшкодуванню.

Відшкодування вкладів в іноземній валюті відбувається у національній валюті України після перерахування суми вкладу за офіційним курсом Національного банку України на день настання недоступності вкладів.

Національна система страхування депозитів постійно удосконалюється, що зумовлюється конкретними економічними умовами розвитку України.

ПАТ «Банк Восток» пропонує такі види депозитів:

- 1)Депозит +
- 2) Депозит VIP(для власників елітних карт Platinum, Signia, Infinite)
- 3)Депозит VIP(При відсутності елітних карт)
- 4)Комбі
- 5)Копилка
- 6)Копилка детям
- 7)Копилка морякам
- 8)Копилка пенсіонерам

- 9)Мультивалютный
- 10)Приват-вклад
- 11)Стандарт
- 12)Стандарт пенсионерам [5].

Отже, найбільш суттєвим і важливим джерелом формування та збільшення ресурсної бази комерційних банків виступають депозитні операції. ПАТ «Банк Восток» пропонує вигідні пропозиції по депозитам.

РОЗДІЛ 4. РОЗРАХУНКИ ПЛАТІЖНИМИ КАРТКАМИ ДЛЯ ПІДПРИЄМСТВ

4.1 Організація розрахунків платіжними картками

Пластикова банківська карта (БПК) – це персоніфікований платіжний інструмент, який дає користувачу картки можливість безготівкової оплати товарів і/або послуг, а також отримання готівкових коштів у відділеннях (філіях) банку і банківських автоматах (банкоматах).

Більшість підприємств виплачують зарплату своїм працівникам не через касу, а перераховують її на їх персональні карткові рахунки в банку. Багато підприємств використовують у своїй господарській діяльності корпоративні картки.

Популярність банківських платіжних карток в тому, що вони мають безліч переваг перед грошовими коштами у вигляді банкнот. Ці переваги сумірні з тими, які мали банкноти в час їх появи перед грошовими коштами у вигляді монет із золота, срібла та інших благородних металів. Зростанню популярності банківських платіжних карток також сприяло розширення мережі банкоматів та збільшення кількості банків, що надають послуги з обслуговування карткових рахунків.

Платіжні картки можуть бути кількох видів:

- корпоративна картка - БПК надана банком підприємству і використовується його працівниками для різноманітних як готівкових, так і безготівкових розрахунків;
- зарплатна картка - БПК надана банком працівникам підприємства і використовується ними для отримання тільки зарплати через мережу банкоматів і банків;
- розрахункова картка - БПК надана банком для фізосіб, які використовують її для безготівкових розрахунків за придбані товари

(послуги) через спеціалізовані торгові термінали, а також для переведення в готівку грошових коштів;

- накопичувальна - БПК надана банком як юридичній, так і фізичній особі для накопичення грошових коштів, а також для розрахунків і отримання зарплати або для переведення в готівку грошових коштів.

Залежно від того, який вид платіжної картки використовується, визначається і сфера її застосування.

Розглянемо основні сфери використання банківських платіжних карток юридичними і фізичними особами [10].

Корпоративні картки - це платіжні картки, які дають можливість фізичним особам - працівникам суб'єктів підприємницької діяльності (працівникам фізичних осіб - суб'єктів підприємницької діяльності без створення юридичної особи, підприємств (організацій, установ), далі - СПД) здійснювати операції за рахунок грошових коштів, що є на картковому рахунку СПД тільки для підприємницьких цілей. Цей вид картки використовується довіреними особами СПД. Виходячи з цього необхідно, щоб така особа мала довіреність, видану СПД на користування БПК, або ж ця особа була зазначена в договорі на користування платіжною карткою як один з її тримачів.

В ПАТ «Банк Восток» корпоративну картку представляють:

- VISA International;
- MasterCard Incorporated.

Банківські платіжні картки можуть використовуватися для виплати зарплати працівникам підприємства. Для цього використовуються як зарплатні, так і розрахункові, накопичувальні картки та ін. Така форма виплати зарплати зручна й економічно вигідна як підприємству, так і його працівникам.

Щоб впровадити в себе на підприємстві такий вид послуг, як видача зарплати працівникам з використанням платіжних карток, підприємству необхідно укласти відповідний договір з банком і організаційно забезпечити

укладення договору банку з кожним працівником. ПАТ «Банк Восток» пропонує комплексне обслуговування рахунка, при цьому укладається Договір банківського рахунка на комплексне банківське обслуговування. Також, для отримання заробітної плати на підприємстві укладається Договір про розрахунково-касове обслуговування підприємства/організації з видачі заробітної плати/стипендії з використанням платіжних карток.

ПАТ «Банк Восток» пропонує своїм клієнтам «зарплатний пакет послуг», який забезпечить комплексне обслуговування співробітників організації, а не тільки отримання заробітної плати:

- зарплатна картка - для отримання заробітної плати, авансів, платежів за відрядження та інших сум цільового призначення. Після оформлення картки клієнт може замовити міжнародну Іменну картку;
- картка "Універсальна" - для безготівкової оплати, придбання в кредит товарів і послуг у роздрібній торговельній мережі і платежів будь-якого рівня;
- електронна ощадкнижка-для ефективного накопичення коштів;
- керівному складу. Керівному складу організації ПАТ «Банк Восток» оформлює престижні картки рівня Gold, що дає право на персональне обслуговування в рамках Gold-Клубу ПАТ «Банк Восток».

Для реалізації зарплатних карткових проектів необхідно:

- підприєству укласти з банком "Договір про розрахунково-касове обслуговування по виплаті заробітної плати з використанням пластикових карток";
- кожному працівникові укласти з банком "Договір обслуговування пластикових карток VISA і EC/MC .

Відповідно до п.3.1.3 Інструкції № 527 карткові рахунки відкриваються фізичними особами на підставі наступних документів:

- заяви на відкриття рахунка;
- документа, що засвідчує особу (паспорт чи документ, що його заміняє);

- договору про відкриття й обслуговування рахунка між установою банку й громадянином;
- картки зі зразком підпису. Зразок підпису засвідчується працівником банку, що відкриває рахунок [5].

Таким чином, ПАТ «Банк Восток» пропонує широкий вибір платіжних карток. Пропонує своїм клієнтам «зарплатний пакет послуг», який забезпечить комплексне обслуговування співробітників організації, та отримання заробітної плати. Також, пропонує корпоративні картки, що дають можливість фізичним особам - працівникам суб'єктів підприємницької діяльності здійснювати операції за рахунок грошових коштів, що є на картковому рахунку підприємств, організацій, установ тільки для підприємницьких цілей.

4.2 Надання інших банківських послуг підприємствам

ПАТ «Банк Восток» пропонує широкий спектр послуг для підприємств, серед яких:

- факторингові операції;
- облік векселів;
- лізингові операції.

Факторинг - це операція, що поєднує в собі кредитування клієнта з метою формування обігового капіталу, а також ряд посередницько-комісійних послуг. Суть факторингу полягає в тому, що банк купує у клієнта право на вимогу боргу. Як правило, банком купуються дебіторські рахунки, пов'язані з поставкою товарів чи наданням послуг. Також банк може надавати клієнту ряд інших послуг, таких як ведення бухгалтерії, інформаційні, юридичні послуги [3].

Основними споживачами факторингових послуг ПАТ «Банк Восток» на внутрішньому ринку України виступають:

- підприємства оптової торгівлі (як продовольчої, так і непродовольчої групами товарів);
- виробники продовольчих та непродовольчих товарів з коротким циклом виробництва;
- підприємства сфери послуг (туристичні, рекламні, транспортні, інтернет-бізнесу, мобільного зв'язку).
- Банк визначає пріоритетні види товарів при наданні факторингових послуг:
- продукти харчування,
- алкогольні та безалкогольні напої,
- продукти тютюнової промисловості,
- комп'ютери та оргтехніка,
- побутова техніка,
- автозапчастини та автокосметика,
- фармацевтика,
- канцелярські товари,
- будівельні матеріали,
- парфумерія.

ПАТ «Банк Восток» проводить факторинг з постачальниками, які здійснюють поставку товарів (послуг, робіт) на умовах відстрочки платежу на строк не більше 60 днів.

В окремих випадках банк може ухвалити рішення щодо прийняття на факторинг договорів поставки з терміном відстрочки платежу більше 60 днів, але не більше 90 днів.

Для прийняття Банком рішення про можливість факторингового обслуговування:

Постачальник надає до банку:

- заяву на факторинг (незалежно від схеми);
- копії статуту, установчого договору та інших реєстраційних документів, копію ліцензії, якщо комерційна діяльність, що передається

Банку для факторингу, підлягає ліцензуванню (або торговельний патент) (незалежно від схеми);

- картку зі зразками підписів керівника та уповноважених осіб Постачальника (для не клієнтів Банку - засвідчені нотаріально) (незалежно від схеми);

- документи, що засвідчують повноваження особи на підписання договору поставки та договору про проведення факторингу, рішення ради Засновників (зборів акціонерів тощо) підприємства про надання повноважень керівнику на підписання договору про проведення факторингу - якщо керівник немає повноважень на укладання цього договору (незалежно від схеми);

- при проведенні факторингу з регресом - документи фінансової (бухгалтерської) звітності відповідно до переліку документів, що вимагаються Банком у разі надання кредиту, а також бухгалтерську звітність (обігово-сальдову відомість) за договором, який приймається до факторингу, за останні 6 місяців;

- оригінал (або нотаріально засвідчену копію) договору поставки з урахуванням усіх специфікацій і додаткових угод, за яким пропонується здійснювати факторингове обслуговування у ПАТ «Банк Восток».

Покупець надає до Банку:

- повну анкету підприємства (дебітора при факторингу) або Скорочену анкету підприємства;

- копії статуту, установчого договору та інших реєстраційних документів, копію ліцензії, якщо комерційна діяльність, що передається Банку для факторингу, підлягає ліцензуванню (або торговельний патент);

- картку зі зразками підписів керівника та уповноважених осіб Покупця (для не клієнтів Банку - засвідчені нотаріально);

документи, що засвідчують повноваження особи на підписання договору поставки та договору про проведення факторингу, рішення ради

керівнику на підписання договору про проведення факторингу - якщо у керівника немає повноважень на укладання цього договору;

- документи фінансової (бухгалтерської) звітності відповідно до переліку документів, необхідних Банком у разі надання кредиту, а також бухгалтерську звітність (обігово-сальдову відомість) за договором, який приймається до факторингу, за останні 6 місяців.

Згідно Закону "Про зверненні векселів в Україні" ПАТ «Банк Восток» видає векселі тільки для оформлення грошового боргу за фактично поставлені товари, виконані роботи, надані послуги. Умова проведення розрахунку з використанням векселів обов'язково відбувається у відповідному договорі, який полягає у письмовій формі.

Облік векселів є формою кредитування банком суб'єкта господарювання шляхом придбання векселів до настання терміну платежу з дисконтом за грошові кошти. По класифікації НБУ операція обліку векселів є кредитною операцією.

Дисконт - винагорода, яка отримує банк під час обліку векселів і покупки векселів у векселедержателів до закінчення терміну їх оплати.

До обліку можуть бути прийняті векселі:

- з тексту яких можливо точно визначити термін платежу;
- за наявності на них підписів не менше двох осіб (для простих векселів: підписи векселедавця і індосамент векселедержателя, для перевідних векселів: підписи трасанта, акцептанта і індосамент ремітенту). На перевідних векселях не може бути менше трьох підписів;
- частково сплачені до терміну за наявності відповідного напису;
- індосовані належним чином, а саме за наявності безперервного ряду індосаментів;
- на яких індосамент пред'явника - бланковий.

кредитоспроможність, а також договори на підставі яких отримувалися векселі.

При безоборотному обліку векселів необхідне здійснення клієнтом безоборотного індосамента або передача банку векселя клієнтом-пред'явником без здійснення якого-небудь індосамента за умови, що останній індосамент бланковий або на пред'явника. Кредит у формі обліку векселів Приватбанк надає шляхом:

- перерахування на поточний рахунок пред'явника в строк, встановлений в договорі обліку, суми, що підлягає оплаті пред'явникові векселя;
- оплати кредиторської заборгованості пред'явника іншим кредиторам за умови надання документів, підтверджуючих наявність такої заборгованості, в межах суми, яка підлягає оплаті пред'явникові векселя. Банк перераховує засоби на поточний рахунок відповідного кредитора в порядку, встановленому чинним законодавством.

Враховуючи вексель, банк тим самим надає векселедержателеві - пред'явникові терміновий кредит. Передавши банку вексель для обліку, пред'явник в стислі терміни поповнює свої оборотні кошти.

Щодо лізингових операцій, об'єктом фінансового лізингу є будь-яке рухоме чи нерухоме майно чи устаткування, що може бути віднесене до основних фондів відповідно до діючого законодавства. ПАТ «Банк Восток» здійснює фінансування угоди по придбанню майна чи устаткування як імпортного, так і вітчизняного виробництва з метою подальшої передачі такого устаткування в платне користування лізингоодержувачу.

Правом на одержання послуг фінансового лізингу в ПАТ «Банк Восток» користуються юридичні особи і фізичні особи - суб'єкти підприємницької діяльності:

а) лізингоодержувач - суб'єкт підприємницької діяльності (резидент України), що одержує в платне користування об'єкт лізингу за договором лізингу;

б) лизингодавець - суб'єкт підприємницької діяльності (резидент України, у т.ч. ПАТ «Банк Восток»), що уклав із продавцем (резидентом чи нерезидентом України) договір на покупку об'єкта лізингу з метою наступної його передачі в користування лізингоодержувачу за договором лізингу;

Банк робить операції при дотриманні наступних умов:

- лізингоодержувачем наданий і Банком схвалений бізнес-проект розвитку підприємства;
- у лізингоодержувача маються всі необхідні умови (ліцензії) для експлуатації устаткування;
- термін виробничої діяльності лізингоодержувача (термін діяльності в сфері надання послуг) не менше 6-ти місяців (ПАТ «Банк Восток» не фінансуються проекти і підприємства, що мали "простій" протягом минулого року)
- основні фонди лізингоодержувача не є предметом застави в інших банках (крім випадку, коли основні фонди лізингоодержувача прийняті в заставу під забезпечення зобов'язань перед ПАТ «Банк Восток»);
- продавцем надана гарантія якості на устаткування, що поставляється;
- жодна зі сторін - учасників угоди не знаходиться в процесі банкрутства.

Валюта договору фінансового лізингу - гривня (у випадку, коли Банк - лізингодавець).

Валюта кредитного договору на покупку майна лізингодавцем для наступного надання його в лізинг:

- гривна - при покупці майна в резидента;
- іноземна валюта, однокінемна з валютою договору на покупку майна в нерезидента.

Договір фінансового лізингу укладається на термін, не менше терміну, за який амортизується 60 % вартості об'єкта лізингу, визначеного на день висновку договору. Банк надає фінансування під договори лізингу на термін не більше 3-х років [5].

Таким чином, серед інших послуг, які надає ПАТ «Банк Восток» підприємствам, можна виділити факторинг, лізинг, облік векселів тощо. Банк пропонує вигідні умови для своїх клієнтів по використанню зазначених послуг.

ВІСНОВКИ

ПАТ «Банк Восток» створений у вигляді відкритого акціонерного товариства з обмеженою відповідальністю та зареєстрований Національним банком України 10 грудня 2010 року за № 92 і знаходиться за адресою : пр. Миру, 31, Ізмаїл, Україна. Основна діяльність ПАТ «Банк Восток» спрямована на надання банківських послуг юридичним і фізичним особам на території України і здійснюється згідно ліцензії Національного банку України, нормативно-правових актів України та Статутом банку.

На сьогоднішній день ПАТ «Банк Восток» є одним з банків, які найбільш динамічно розвиваються в України, і займає лідеруючі позиції банківського рейтингу країни. Станом на 31 грудня 2018 року розмір активів ПриватБанку становив 145,118 млрд. грн. Статутний фонд банку складає 13,565 млрд. грн., власний капітал – 16,75млрд. грн. Чистий прибуток ПриватБанку станом на 31 грудня 2018 року складає 1,426 млрд. грн.

Аналізуючи основні фінансові показники ПАТ «Банк Восток», бачимо, що загальна величина активів ПриватБанку у порівнянні з 2016 роком збільшилась на 68,6 %, що в абсолютному вираженні склало 59052342 тис. грн.

Результати коефіцієнтного аналізу фінансової стійкості ПАТ «Банк Восток» свідчать про те, що банк має оптимальне значення коефіцієнта надійності, що в свою чергу свідчить про те, що банк має оптимальний рівень залежності від залучених коштів. У динаміці даний показник не змінився, що говорить про стійкість банку до кон'юнктурних змін на ринку.

За допомогою відповідних коефіцієнтів був проведений аналіз ефективності використання ресурсів і встановлено, що банк ефективно використовує сукупні зобов'язання та депозитну базу, про що свідчить коефіцієнт використання ресурсів, який дорівнював 0,97 на початок періоду, і 0,93 на кінець періоду.

Коефіцієнт миттєвої ліквідності набагато більше норми, це свідчить про високий рівень ліквідності, а отже й платоспроможності банку та про дотримання банком нормативних вимог НБУ.

Також ПАТ «Банк Восток» проводить розрахунково-касове обслуговування. Здійснення розрахункових операцій ПАТ «Банк Восток» можливе із застосуванням таких видів платіжних інструментів: меморіальний ордер, платіжне доручення, платіжні вимоги-доручення, акредитиви, платіжні вимоги, розрахунковий чек. Щодо касового обслуговування, установа банку забезпечує прийом готівки від підприємства і вчасне зарахування її на його рахунок. Банк організовує збір інкасаторами (якщо установі банку дозволена служба інкасації) грошової виручки підприємства в дні і годині, що узгоджені з ним.

ПАТ «Банк Восток» пропонує такі види кредитування підприємства:

- кредити на збільшення обігових коштів: кредитний ліміт на рахунок; овердрафт; відновлювана кредитна лінія; факторинг; кредит під заставу депозиту;
- кредити на придбання основних засобів: придбання автотранспорту; придбання виробничої нерухомості; лізинг; фінансування міжнародних контрактів.

ПАТ «Банк Восток» пропонує такі види депозитів: Депозит +; депозит VIP(для власників елітних карт Platinum, Signia, Infinite); депозит VIP(При відсутності елітних карт); комбі; копилка; копилка детям; копилка морякам; копилка пенсіонерам; мультивалютний; приват-вклад; стандарт; стандарт пенсіонерам.

ПАТ «Банк Восток» є визнаним лідером вітчизняного ринку платіжних карток. На сьогодні банком випущено понад 18,5 мільйона пластикових карток (40% від загальної кількості карток, емітованих українськими банками). У мережі обслуговування пластикових карток банку працює 6837 банкоматів, пластикові картки банку приймають до оплати понад 46,6 тисяч торговельно-сервісних точок по всій Україні.

Також, ПАТ «Банк Восток» пропонує широкий спектр послуг для підприємств, серед яких: факторингові операції; облік векселів; лізингові операції.

За період роботи банк зумів завоювати широке коло постійних клієнтів, і встиг себе зарекомендувати як надійний партнер у бізнесі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Банківська справа: Навчальний посібник / Вовчак О.Д., Рушишин Н.М. – Львів: “Новий світ - 2000”, 2008. 560 с.
2. Банківські операції. Навчальний посібник / Капран В.І., Кривченко М.С., Коваленко О.К., Омельченко С.І. – К: Центр навчальної ділератури, 2006, 208 с.
3. Основи банківської справи: Навчальний посібник / Прокопенко І.Ф., Ганін В.І., Соляр В.В., Маслов С.І.–К: Центр навчальної літератури, 2005, 410 с.
4. Фінанси підприємств (за модульною системою навчання): Теоретично-практичний посібник / Шило В.П., Ільїна С.Б., Доровська С.С., Барабанова В.В. – Київ: ВД “Професіонал”, 2006, 288 с.
5. Дані про діяльність банку електронний ресурс режим доступу: [<http://bankvostok.com.ua>].
6. Закон України «Про банки і банківську діяльність» N 2121-III від 07.12.2000 р. зі змінами та доповненнями.
7. Річний звіт ПАТ «Банк Восток» за 2017 рік електронний режим доступу: [<http://bankvostok.com.ua>].
8. Постанова Правління Національного банку України від 18 червня 2003 року N 255 «Про затвердження Правил бухгалтерського обліку доходів і витрат банків України».
9. Положення про облікову політику ПАТ «Банк Восток» за 2018 рік.
10. Банківські операції : Навч. посібник / В.І. Капран ; М.С. Кривченко О.К. Коваленко; С. І. Омельченко . - К. : Центр навчальної літератури, 2006, 407с.
11. Наказ ДПА України № 148 від 31.03.2003 р. «Про затвердження форми декларації з податку на прибуток банку та Порядку її складання.